

A wall is just a wall / No White Saviors

Af: Mikas Lang Feb-01-2021

”Intet er mere konsekvent hos os end en racistisk humanisme, da europæeren kun har kunnet gøre sig selv til menneske ved at fabrikere slaver og vanskabninger.”
– Jean-Paul Sartre¹

”And, if i know any thing at all,
it’s that a wall is just a wall
and nothing more at all.
It can be broken down.”
– Assata Shakur²

Det er en simpel sandhed, Assata Shakur udtrykker i digtet ”Affirmation”. Alt er foranderligt. Octavia Butlers sci-fi-roman *Parable of the Sower* går et skridt videre i sine messende *Earthseed*-vers: ”All that you touch / You Change. / All that you Change / Changes you. / The only lasting truth / Is Change. / God Is Change.”³ Her ophøjes forandring til noget guddommeligt. Fordi forandring er den eneste konstant. Men måske også fordi forandring virker ind i en situation, der næsten altid forekommer statisk. Idet vi begynder at begribe og beskrive, dannes en tingenes tilstand, og den uophørlige bevægelse, liv er, går tilsyneladende lige så stille i stå.⁴ Tingenes (s)tilstand virker naturlig – hvorved forandring kan synes overnaturlig. Men tingenes (s)tilstand er jo kunstig, alt andet end naturlig, givet at forandring er den eneste konstant.

Som så mange har sagt på forskellige måder, har de, der nyder godt af tingenes (s)tilstand, en interesse i at få det til at se ud som om, *det er sådan, det er*. Nogle gange skabes (s)tilstanden altså strategisk og med fuldt overlæg. Andre gange stivner bevægelse nærmest af sig selv, fordi de, der bevæger sig, ikke lægger mærke til (andet end) sig selv, og det, de gør.

Én af de utallige måder den evige bevægelse stivner og bliver til tingenes (s)tilstand – orden, med andre ord – er ved det, Sara Ahmed kalder en akkumulation af udvidelsespunkter. Hun skriver – og nu nærmer vi os den varme grød:

”Hvide kroppe er tilvante i kraft af, at de ’bare følger efter’ deres handlinger: De bliver ikke ’presset’ i mødet med genstande eller andre kroppe, idet deres hvidhed ’passerer ubemærket hen’. Hvidhed kan siges at være det, der ’følger efter’. Det forlanges ikke af hvide kroppe, at de ser deres hvidhed i øjnene; de er ikke orienterede ’mod’ den, og dette ’ikke’ er, hvad der tillader hvidhed at hænge sammen som noget, kroppe orienterer sig omkring. Når kroppe ’følger efter’, udvider de deres rækkevidde.”⁵

I denne optik bliver hvidhed noget med at bevæge sig frit, bevæge sig ”naturligt”, som om ”man” ejer rummet – og det er ikke så sært, for det gør ”man” jo også. For som Ahmed videre skriver: ”Rum tilegner sig ’farven’ på de kroppe, der beboer dem. (...) Rum tager også form ved at orientere sig omkring nogle kroppe mere end andre.”⁶ Det kunne jo være, der stod en gipsbuste af en mand, hvis navn blev navnet for undertvingelse af fjerne folk, fra Indien, over Grønland, til Sankt Croix. Det kunne jo være, nogen var disse fjerne folk, som stod ansigt til ansigt med verdens hyggeligste/lykkeligste slavehandlarnation.

Det er ikke svært at udpege Det Kongelige Danske Kunstakademi som et hvidt rum (navnet er i sig selv en skrigende advarsel). Men det er på en måde ikke nødvendigt, eftersom nationalstaten Danmarks hvinende hvidhed skærer i øjnene på enhver, der ikke er fuldkommen blåøjet.

Eller den skærer i hjertet, når man som sort, som Frantz Fanon, finder ”sig selv” som et objekt blandt andre objekter.⁷ Som sort at finde ”sig selv” som ”(...) a plastic fleshy being that stabilizes and gives form to human and animal as categories.”⁸ Som sort altså at se, at hvide kroppes rækkevidde ikke lader sig begrænse af din tilstedeværelse – uanset om det er i Middelhavet, Nordamerika, det afrikanske kontinent eller på solskinsøen, hvor brødre holder ølpåuser under lemlæstelsen af deres ”ven”. Og så hvidere. Som sort altså at se ”sig selv” reduceret til et redskab for den hvide krop og dens (selv)fortællinger.⁹

Hvidhed er hård. Sorthed er blød(ende). Derfor kan man skære sig på skårene, når nogen slår skår i glæden (altså hvidheden) og drukner en gipsbuste af en repræsentant for den danske kolonimagt. Derfor blæser det samlede danske pressekorps til kamp for en fucking gipsafstøbning. ”Man” kan simpelthen ikke holde ud at se sin rækkevidde indskrænket.

Diskussionerne om hærværk eller kunstværk, rematerialisering eller tyveri hverken interesserer eller rører mig. Nogen har begået et attentat – ja, *det* er min læsning som lægmand – mod en repræsentant for Danmark. Endda mod en repræsentation af en repræsentant – ja, *så* er det nemlig heller ikke farligere, Berlinske Media og Joy Mogensens – med nallerne dybt begravet i kolonikagedåsen. Nogen har orienteret sig mod hvidheden og er gået til angreb. ”Den indfødte opdager altså, at hans liv, hans åndedræt, hans hjerteslag er som kolonistens. Han opdager, at kolonistens hud ikke er mere værd end en indfødts hud. Det må siges, at denne opdagelse ryster verden grundigt.”¹⁰

Jeg var ikke engang med, men jeg føler mig en smule mere i live. *A wall is just a wall...* ”Den koloniserede ’ting’ bliver menneske i den samme proces, gennem hvilken den befrier sig.”¹¹

Jeg tuder over, at Katrine Dirckinck-Holmfeld, der heroisk bredte sine skuldre ud som vinger og tog ansvaret, stiller sig op i Deadline og siger, at aktionen skyldes ”kærlighed til Danmark”. Undskyld mig, men hvad er så fucking pointen? Hun udfordrer det hvide rum, men søger tilflugt derinde, så snart presset ”udenfor” bliver for voldsomt. Det er tørre tårer, jeg græder. Det er på en måde en dobbelt tjeneste, hun har gjort os, for det stiller sagen klart: *There will be no miracles here. No White Saviors.*

Alle kan hjælpe, men ikke alle kan lede. Nogle vil qua deres position være disponeret for eftergivenhed, for en træghed, som understøtter tingenes (s)tilstand; der er så lunt i ”Herrens hus”¹² (jeg taler af erfaring!). De positioner, vi indtager i forhold til tingenes (s)tilstand, bestemmer, som Ahmed beskriver, både hvilke rum vi kan trække os tilbage til – og hvordan. De afgør endvidere, hvad vi (umiddelbart) kan få øje på. I denne mørke tid har vi først og fremmest brug for sort syn.

På samme måde som Weekendavisens sondring mellem at profitere på slavehandel og at profitere på de varer, de slavegjorte producerede, er det rene nonsens, giver det ingen mening at tale om ét Danmark, der er kolonimagt, og ét, der ikke er. De to kan ikke adskilles. Det virker lige så troværdigt, som når en eller anden med en svinerig far lader som om, deres far bare er et svin, mens de sidder i en fed forældrekøbslejlighed.

Som Sartre skriver, har europæeren kun kunnet gøre sig selv til menneske – eller mere præcist: mennesket – ved at fabrikere slaver og vanskabninger.¹³ Frederiksstadens Kong Frederik stirrer på mig i den hvide festsal: jeg ligner en freak. Selv når jeg har smidt mine lænker, vil jeg stadig være slave af et (selv)forhadet selvbillede. Tingenes (s)tilstand har mindst af alt brug for små justeringer og stabilisering; den har brug for at blive rystet godt og grundigt igennem. I den tekst, citatet af Sartre introducerer, skriver Fanon kategorisk og klart om kolonien:

”Den zone, der er beboet af de indfødte, og den zone, der er beboet af kolonisterne, er ikke komplementære størrelser. De to zoner er modsat hinanden, men ikke således, at de går op i en højere enhed. De følger begge efter ren aristotelisk logik princippet om gensidig udelukkelse: der er ingen forsoning mulig, den ene af dem er en for meget.”¹⁴

Kolonien er formelt set forsvundet – for størstedelens vedkommende. Det er kolonialismen på ingen måde. For mig at se tyder det på, at sådan noget som Danmark ikke kan reformeres. Danmark skal ikke reddes eller fikses; det skal afskaffes.

1 Jean-Paul Sartre: ”Forord” i Frantz Fanon: *Fordømte her på jorden* (oversat af Lis Thorbjørnsen), Bibliotek Rhodos, 1968, 20.

2 Assata Shakur: *Assata – an Autobiography*, Zed Books, 2014 (1988), 2.

3 Octavia E. Butler: *Parable of the Sower*, Headline, 2019 (1993), 3

4 Jeg afviser på ingen måde, at vi så at sige kan strække sindet lidt, kollektivt opøve en vis smidighed, der tillader, at vi kan danne os overblik, samtidig med at vi har blik – og respekt – for livets bevægelse og forandring. Tværtimod; det er en vigtig del af øvelsen.

5 Sara Ahmed: ”Hvidhedens fænomenologi” (oversat af Nina Cramer) i *Et ulydigt arkiv*. Forlaget Nemo, 2020, 68-69.

6 ”Hvidhedens fænomenologi”, 69.

7 Frantz Fanon: *Black Skin, White Masks*, Pluto Press, 2008 (1967), 82.

8 Zakiyyah Iman Jackson: *Becoming Human: Matter and Meaning in an Antiblack World*, New York University Press, 2020, 48.

9 I andre tekster har jeg og andre udfoldet det, afropessimisterne kalder den sortes sociale død. Se fx mit efterskrift, ”Der skete noget med os i lastrummet på det skib”, til Frank B. Wilderson III: *På tværs af historier* (2020), Marronage & Diaspora of Critical Nomads antologi: *Vi vil mere end at overleve* (2020), K. Aarons: ”Intet selv at afskaffe” på *fredagften.net* og mit essay ”SORT SYN” i Problemas *Problemkatalog #2: Samtidige politiske problemer* (kommer 2021).

10 *Fordømte her på jorden*, 33

11 *Fordømte her på jorden*, 27

12 Audre Lorde: ”The Master’s Tools Will Never Dismantle the Master’s House” i *Sister Outsider*, Crossing Press, 2007 [1984].

13 Der er interessante forskelle og sammenfald mellem slaver og vanskabninger, som ville være spændende udfolde og undersøge nærmere – også i forhold til henholdsvis Fanons sorthed og Fanons koloni. Men det falder lidt uden for denne tekst – den må nøjes med det uafgjorte.

14 *Fordømte her på jorden*, 29